

अथैकादशोऽनुवाकः ।

दशमे त्रिवृदादिस्तोमा विहिताः । एकादशे सवनीय-
पशुपुरोडाशा उच्यन्ते । यदुक्तं संहितायाः षष्ठे काण्डे, तस्मा-
दनुसवनं पुरोडाशा निरूप्यन्ते इति । ते पुरोडाशा अत्र
प्रपञ्च्यन्ते । तत्रादौ तावज्ज्योतिष्टोमे स्तोमानामियत्तां दर्श-
यति । “ये वै चत्वारः स्तोमाः । कृतं तत् । अथ ये पञ्च ।
कलिः सः । तस्माच्चतुष्टोमः । तच्चतुष्टोमस्य चतुष्टोमत्वम्”
इति । पूर्वोक्ताः त्रिवृत् पञ्चदशः सप्तदश एकविंश इत्येवं
रूपाः स्तोमा ये सन्ति ते कृतयुगस्य स्वरूपभूताः । कृतयुगे हि
धर्मस्य चत्वारः पादा विद्यन्ते । यत्त्वन्येन केनचित् स्तोमेन सह
पञ्चस्तोमास्तेषां कलियुगरूपत्वम् । तत्र तन्मध्यगतानां चतुर्णां
कृतयुगार्थत्वेन विभागे सति कलेरसाधारणस्तोम एक एव
परिशिष्यते । धर्मश्च कलियुग एकपादेव । ततः कलिस्वरूप-
त्वेन पञ्चस्तोमपक्षस्य निन्दितत्वाच्चतुष्टोमपक्षस्य कृतयुगस्वरूप-
त्वेन प्रशस्तत्वादयं सोमयागः चतुष्टोम एव कर्त्तव्यः । चत्वारः
स्तोमा अत्रेति व्युत्पत्त्या सोमयागस्य चतुष्टोमत्वं सम्पन्नम् ॥

अथ प्रश्नोत्तराभ्यां स्तोमानां ज्योतिष्टुं सम्पादयति । “त-
दाहुः । कतमानि तानि ज्योतींषि । य एतस्य स्तोमा इति ।
त्रिवृत्पञ्चदशः सप्तदश एकविंशः [१] । एतानि वाव तानि
ज्योतींषि । य एतस्य स्तोमाः” इति । ज्योतिष्टोमान्नाते
तस्मिन् यागे यानि ज्योतींषि स्तोमाश्च प्रतीयन्ते । सामाना-